

№ 3-4 (8265-8266). ☆ 1998 гыз тохейиньу 10 күнэ, Суббота ☆ Сманата — 1,01 солкуобай

CILA.

(Бүтүүтэ, Нанан 1 стр. көр).

дүнх кэмнэгэр үлдэлэйни бары уугутугун, үүдүм
дүн «Чураачы» кооператив үлдэлэн көрдөрдө. Ман-
салаалта эннэттирди үлдэлэтэ. Төһө кыаллары-
үлдэлэн, сүүрэн-котон, клиснвэрин кытта ахсааны
тар, сага технология киирэр, гайб сэлдээн азы-
шын, бородууксуна көрүгүн эабитни, рыноги бэл-
дээн, күрстэһин курдуктар биһирэ дүнү-эбн
үүдүрэ баар. Бу—садалааһын эрх, эсэ угушаах
эройиллар. Иккэһинэн, тыа дьонулар «Төсрөн»
эруу чугас. Бэйэ уһаайбатыгар өбүрөөт уонна сир
эх, хортуоннуу, ханныастайы өлөрдүнуу, дэлэ-
ээн өлөнхүт тыны бөлнүүрүна буолла. Хас биһирди
эһэлэ, сүбүдүрүх-астах буоллаһына эрх бу рыно-

В. ЧИЧЕЗНАРОВ,
улуустаагы тѳа хайааѳаастыбатын управлешетын
намѳалыгы.

Хадаар орто өскуллатын «Үрүн нууц»
интенинээр-сэнтэрдэр кино.

Байгэм эдэр эрдэхишнэ дьонгоёй орогтун Урагн суурайаан, сымдааһын ниснирэн билбит буолан бу санаа-
бийн суруйдуун.

Г. ЕГОРОВ, Хадаар.

Принц БОЯРИНОВА.

Бары үтүнү кытта Дмитрий ДЬЯЧКОВСКАЯ,

Ийзбит, сэрлн огдобото, үлс ветерана, Бахсы нэ
билэглэги олохтоого ВАСИЛЬЕВА Айна Тимофеевна
эмнэсэ малдын аасныт сүүл ахсынны 10 күнүгүр
олбүүгүр бийнэхэ ойбул-тирэх, күүс-хомо буолбу
дөөмүтүгэр А. С. Оксимовага, А. С. Скрибиннага,
Е. М. уонна А. Н. Сокольниковаларга, С. Н. Неголин
нынага, А. Д. Марковага, Е. И. Сергеевага, Г. Г.
Мохнатевскайга, В. В. Гоголевка, Н. В. Барашковка,
А. А. Сокольниковка, В. П. Васильевка, М. В. Хою
гановага, Кытаанахтан Т. Д. Андреевага, Чурапчы
таары эг-үүт комбинатын, Бахсы сельпотун коллек
тивтарыгар уо. д.а. улахан махталбытын тирэдьбит.

Тел. 21-775.

1982 онд сэлблээг, үчүтэй туруктаах Т-25 тракторыг
Сызыкта-хиссэнтингээ. Таатта улууһун Чорьох Б.
Илүөлгөр 25-424 төд. Макаров Василий Михайлович
тыын билсэргитигэр.

Суналлык 1996 сыллаагы, 30 тыһ. км сүүрбэ
УАЗ-469 автомашиныны. Сыннаты-кэспэтиинэн, 06
тэр эһиги варианттыгыгар атасталабыт. Чураачы сэт
Нерюгири уул. 38 №-ран 2 кп. эбэтэр 21-215 те
билсэйт.

1990 сыллаагы ВАЗ-2104 («Жигули») автомашини
... кызыктыт. Сылаага 23-392 тел. билсир.

ДЬОКУУСКАЙ. Федеральний казначейство Са
Республикатагар управлениети начальнигы со
буйааччы Виктор Томский ийитинэрбитиниз, Са
Дьыла буоуду икки хонук ийинигэр Москваттан бюдж
эйбэтитин үбүдэнэр үлэһиттэр хамнастарын иэстэри
төлүүргө аһан 9 млрд. 671 мөл. солкуобай бырыды
на суох суда кэллэ. Ойон Федеральнай бюджет ре
спублика ийинигэр байитин эбэхэстэһэстэтин толорд
СИА.

CMA.

[illegible][illegible]

ССРС УТУУЛЭЭХ ТРЕНЕРЭ Д. Н. КОРКИН
ТӨРӨӨБҮТЭ 70 СЫЛЫН КӨРСӨ

СИТЭРЭН БИЭРИИ ЭРЭЙИЛЛЭР

Чурагчид улаагүйн спортивнай чиглэйн үгүс саяаарга ситгилэлээхтик номуусайбит ага саяаарга табарилгын Свдор Есерович Ноён загтгай-суоллаан кэдэи барда. Одо эрдэйтэн спорка элбэх колелүүнү тохнут, сыраты-сэлбэтийн ышныт кинэ кэдэи саяа да спорка сэлбэгийнх буюлан биэрде.

Хуууска конгүгү тустуу историнга снэгтэ суох сымдатылла сымдарын кнссэтэ, Ол курдук, 1957 сымтан 1964 сымга днэри бастагы нолүгнэ тустууктар хайдах-туох тустан конгул тустуу хуууска салгыы сайдан иштнн туһунан сымдатым суоһун кнрнэтэ эбит. Аны бу нолүтүгүнү чөмөтөн-чөмөхтөөн суруйуох буоһтарыгар кнккэ ыарахаттары кнрсүбүттэр. Ил кнмэһэрдэбн тустуу туһунан сурукка-бичиккэ тиһиллнбэтэх, днүрү өрнүгүн хайыата архыышка харааллнбатх. Сндөр Егөркнчн бнр кнмнэ туста сымдымбат дорбторуттан ыһыталаһан кнрдүбүнэ дуона суоһу өйдөөн хаалыһаттар. Мнн да куттүөннөөрү туһалаһатым.

«Чадбон» суралсаа 1996 с. 7 №-гар «Тусуу хайдах сагаламжтай?» дээр ахтмы талхисаба. Ону уруу-кута оройон спориа комитетин председател А. Т. Бүдэнэвский суруйбут. Бу ахтмы киин болгохотун талхиаб буюуон сатамат.

Мин билбонини, бадар, улуу хаймаатыгар бу ахтыа тула кэпсэтин барыта буолуо. Бадар, тустуу тула үлэ-көччүлөр, тустууку сирдатааччылар илээн, хайыма-үйэ, чуолкайдан сурунка-бичиккэ индэрбиттэри, тиһиннэтэри буолуо. Ахтыага сурулаабыт (1955—56 сс.) Илья Семенович Федоров уонна тустуу бастаны «хараначчыларын» ааттара-суоллара тустуу история-тыгар киириэн наада.

Мин Асכולд Трифонович Кулаповский бу ахтыгын биир түгэний тэбэрдин гынан көрүүм. 1955—56 ес. үөрэх дыстыгар Диринг орто өскүлэстегар физкультура үчүстэленин Алексей Иванович Петанов үлээлэббит. Кини быраата Ваня бийигини кытта биир кылааска үөрөмүктэ. Спорт ханын бабар көрүпэр бийигеттэн таһыччы унд этэ. Оробууга, ухун оробууд-лорго Чурапчыга сымдыан жаллааһын «манын тус-таллар, быраадалар» дии-дии бийигини хаарга, тэл-гэбэзэ үлээлэштээрин буолар. Ошон ити 1955—1956 сылларга Чурапчыга тустуунан кимнээх эрэ дырнык-кылыгы үчүстэпэр буолан тахсар.

1957 оны тустуу түргэн тэтгэмжээ сайдан барьта. Ити кэмээрээ улахан бөхүлэнтэргэ барьлаарга. Олорго кэрнэтэ тустуу сенциялаа үлэшилээрэ. Олорго өсүүлэ өрөмжө, иччигтар, оннооор сааһырбыт дэон кытта сымдаалара, Ылан көрүөбүт, 1957 оныттан са- тартан биэр өнүк Чурапчы тустууктарын кытта күөн көрсүһэ кэлэлэрин. Оһио этэ дин эргэ Күлү- ра дыкытэр олорор да, түрар да мнэтэ суох буола- ра, Ким дыллэох кинран күрэхтэһини көрөр. Түох да омуна суох дьон үрдэ үлэһини олоруор дээрэ иһиһэ-хайыма, иһиһэ талла, ыстаналаһын буолара.

буоларай... Саха сиригэр (хамаанданан уонна биирдиилээп) баастаар ийи, националь күрэхтэһиннэргэ, спарта-мадаларга ситиһиннээхтик кытан тоһолоох үөрүү-көтүү буоларай! Баастаах жолуона тустууктарбыт республика тас өттүгэр күрөхтэи тахсар буолан ис-питтэрэ, Маассабай спортивнай разрядтаахтар сы-лалта эбээбиттэрэ, Сыйаа ССРС спордуу маастарын информация тодортообуттара, Бу барыта иэчкү ту-стүү сайдыытыгар, ийиккигэ олук охсуу буолбатада буолуо дуо?

Д. Н. Көрзин бу саяларга тренер, педагог билим-танан үүмүттө, сайдыгыта, Бастакы мөлүмөт түс-туулар сүтүннүлэрттэн, аччотөбү өрөйүм саял-татын, донун-сэргэтін өйбүдлэрттэн тирэх ылан

ааттырбыт-суолдурбут оҕо спорттивнай оскуолата аан
рийбитэ. Саха тустууга оскуолатаан аян дөйүгүн өлө
тырдыбыта. Бастакы күүлэрэ тустууктарбыт сити
һинилэрэ тоһе да сэмэй курдуктун иһин, туох барыта
кырдаттан сагаланаар. Ол иһин этэн эрдэхтэрэ «таа
мах уу муораны үөскэтэрэ диэн». Ол курдук, баста
нылартан тирэх илан билигин ситиһинилэрбит баар
буоллахтара. Балары барыттан уолсай тылыннан өлү
нэн саба бырадан сырдататы ситэтэ суох буолара
чуолхай. Онон бастакы тустууктарбыт густарынан,
сигвевит ситиһинилэрин күчүн-дьылын ыйаа турар.
Ааттарыа-суолдарын ситиһини согуе суруйулула.
Итинчэтигэр кэлэр көмисэргэ киһилэр ааттара дыа
но-сэргэбэ ордух тиийимхтиэ, ойдобүдүлээх буолуох
эте.

[illegible]

Күндү Чурачым дьоно! Тагтыр түстүүбүз аста-
рията сятариллэрин, чуунайдаварын туһунар бары
ойбүтүүн-саазабытын түмүбүз. Ол ыгыттыр, кил
туттар уһулуччулаах тренербит Д. Н. Корнин быһыл
төрөбүтэ 70 сылын туолуутугар киши тренерсэй
үлэтин-хамнааһын өссө кэнэтэн бизирин буолуохтон!

В. МИХАЙЛОВ,
РФ спордун ветерана.

Азиза улууна.

(Бүтүүтэ. Миним хамгаат 2 №-р кор).

[illegible]

...Ой даяхтар кырабатын курдук, оёго суохтун.
Сүүдүкүттөр ити зайаат таһыгар уруһуйдуулары-
ныа муостаных, туйахтаах сүөһү күрдүк буолбатахтар.
Мин илэ көрүүбөр тас атарбастаах, түүстээх уһун
сонноох, сирэйдэрэ-харахтара көстүбэт, туу курдук
быһыылаах, иһинэхэ мийгинниһар көстүүдээхтэр.
Аны зайага башпака, үтүрүбэ, адаарыһаһа сым-

ТАНХА ҮЙДЭБЭ

дээр сатааналары ортолорунай тодо есдөөн тайларда
тазсарбар, илшбичиг-атахыннан хаймйсан, киш-
лэр айлааннара суоюн, чэнчээлэрийн билбэтиш.
Ортолору түгээрэ зонинунар кишилп, ийэли иш-
лэнтэн эгээлийн, киш уйуулагатын кутуэн ытаа-
батын, кыраабатын эх кулгаахыннан итэи итэ-
дмэбин уонна бу дыктаны билбичиги-көрбүнүгүн
кисээбэки анараа дейдута илдэ барарым сатамат
курдук... Билэтин урукку буолбатах, сахалар былыр-
гы итэрэлбитин үрөхтөр үрөхтэхтэр үксээтилэр.
Ороз, егэниарым даганы былыргыны түһэри сөбү-
дүүгүт, «эһэбит Модун Моой кисээбитэ» диги өй-
дүүсанын сылдыаахыт этэ буоллаа. Саха итэр-
лэн быһаатынан, үрдүк мэнэ халлаан үрүт кириби-
тигэр «көрөөччү, өй-былан илэллэх, өтүрүк куйла-
тыннаах, үе кисе тиригэ бэргэллэх, үүс-аас бө-
йөллөх Үрүг Аар Тойон, Күн Күбэй Хотун көгүл-
дөөһүннөрүнэн бүүе-бүтүн өгөхуулаах, талору дьөл-
дөөх киш кута сиргэ өргүллэр дээр. Дьылда Хаан
Тойон ытаамаах айлааганан, уларыббат уураагынан
киш олобун кишики дьылбатын киш күн сиригэр
сага төрүүрүгэр талору дьөлдөөх гына алаан айы-
лар үбү диги былыр-былыргыттан номох буолбут
кисеэи, сирдык итэбэл күн бүгүнгэ дээрн тыла-
наах кээбит. Ол итэрэл быһаатынан, миниги Дьыл-
да Хаан Тойон өбөлөнөр гына айбыта буолуо. Ону
баара куйаган тыан дьөлө нэмэнэи оройбун Обун
Чылай, Дьылбаа Дьалык дьөлө уудулааннар, өйүм-
саама оройбуттан көтөн, ийэ-аама сүбэлэрийн аахай-
банка, кишилэр кэриэ-хомуруоэ тылаарын иетибэ-
тахинтэн үйөм тухары кэмсиним.

Халбаг хараларыг—сүүлзүктээри шивилээмний, ки-
ниэр мартыйыг тагхаларын уйууна улаханныг
куттанан куотарбар, өнөл бяатыгар, сүүлзүүн, өвө-
түн түншэри нэгэн, сөрдөөх баира бэйм өгөм ку-
тун-сүрүн нигэри үктээн нэгтгээмний, сага ситэн-
хөтөн ялм, эр киш буолаары, өдө үсэгзтээри сэл-
дэр сваснар буор уйбат буруйун, ат тарнат аныг-
тын огтоотон, онгон Аймынгат Хотунум кээлэи киэр
хайуулан, шэхэ өдө куутун-сүрүн нигэрбөтөх эбит...

Адам сиймэ сытар хараагытан сийдмэ уу сытты-
гар сүүрэн түстэ. Ньымийбит алдараа сэгийэтэ бо-
нуойа суох ибирдиар. Ойно кэстөрө ийэ-аба иһэрэх
тылын истабэтэриттэн кэмэниин күдүгэ, үһүбэр су-
ла-һаха, кичээри ыччата суох күн сириттэн арах-
сыа хомолотто. Адам бу мөлгөөн сытарын көрөрүм
мүһө олус ырахан. Хайнамай ыраакий үөлчүдүгэ

түн модун мойгтор мойгтор олоордоо Мадан Кэрээд
Харсандыйа сайлалтытаргар хаамарыг, Абайа кыгур
йан сибэтэх бөһсө сөгөтөх оёо принциптарын ыаа
ддан утуйбат түүмэр суузуу тутан ылан мойгтор
утутарыг... Адам хоһоноо ишэх күлүгүн ийи дөрүк
дөрүн буруйдуур ыччыкхайттан куотар, түсүмүш
абайа кууталыттан саһар туох да кыайбат суу
дурдата, халыг хаххата этэ. Оёо миң куутал дөһөм
билбөккө, быһыта суох утуйарым, сиччаварым. Айы
дах умууэдуу оёоми кур этти сүтөдүс аминтун
бааһа бөргүрү дэи баталыһынара сылдыа кустан
куобаххаан аһатарым. Ол бэйэтэ бу орон түтөй
барбаа хаһыһаа сытаахтыыр. Оро тыһыан бар
адам:

—Чэ, мнн ытык чааһым ыкта, төрүттүрүн сыта
сирдэригэр, айан суолун таһыгар уураарга эинит ты-
бып төттөрү ылабын. Быларгы чааһыт сирэ сө-
гүхсүтэн, сана бааһырдан тахсарым сэттэх-хэйдэ,
нээх буолуеу кини аймахха. Оһон алларар үрөх-
кылларон уураарым. Кини төрөннүт ытык кини үрө-
сүһүн-үгөр уу ылабака, уот сиэбэка бэйтэ-бөйөт
нэн түрүктээхтик сытар. Аймахтары кытта би-
үрөх сүһүнүгөр үйэ-саас тухары хаалар санаага
астык. Кэлэ-бара өдөлөртөр бөрдөрөр, балыһынар,
буолаар...—дистэ.

Од тууш мин утуйбатаарым. Адабын идришлын агаар
хоско чаанын коро сгытарым. «Күн тахсынта бузатынча
наах сирбөр аттанабын» дэббитэ санаабынтан ариха...
бат, батча үрүк-түрүк озорон дигэн итэрийбэт ариу...
нуу... Ыгыраа-ылан көбүрөттөн, ону-маны би-и-э
көрсөтөн баран сынныта. Мингил утуйарбар иш...
Од кэиниттэн мин олус ыараханыык, хамсаах таё
бысыта утуйбут эгэм. Эмискэ ыгырыбт курдуктар
гар үһүктүбүтүм дыш иһэ ыи-пыи булбут. Тур
адабын көрбүтүм суордана хамсаабат итэ. Адам эр
дээх аламай күнүттөн, аан дойдутуттан ии курд
уу-чуушнутук аттамыта... Ийбик үбүгунварин, «аат
пүн буларбышыт...

Тайларды тахсыбытым бастах батылтып арты
турара, сага буюрайын эрер күн сарадаз гэрлэгата
гар талгана өртотунан үрдүк мөнгө халлааны джэ
үс курдаах кустук кириллэс тардыллыбыт курд
косторы. Мин тобо эрө бэйэм да динибэртым иин
испар ити кириллэс устун адам сардык дууһата үн
айаппаастабы буолуо дин санаабытым. Хантаан туу
үрдүк айыылартап адам туһугар көрдөспүтү. Ии
устун харафым уута сүүрэрэ. Агана айыһы, айыһ
бураас туустуох амтана айахпар биллэрэ, бытаанах
мүөх хөдүгөннө буюуһун халлаанын хайбара.

ДЪОКУУСКАЙГА РОССИЯ РЕГИОНАЛЬНАЙ
ЧЕМПИОНАТА ЫҢТЫЛЛЫҒА

МОСКВА. Машина Россия кышкыкында федерациянын отуустуур-быыбардылар конференцияга түмүктүзүш. Конференция үлүстүгү СР кышкыкында федерациянын директору Александр Попов кыттыналы кыла.

лэрэ Россия Федерацийтын салайар органиарын савтаабытар ширдилэр. Ол курдук, бийиги республикабыт федерацийтын вице-президент Василий Пахомов президиум чилиэннэи талылына, оттон СР уонна РФ үтүөлөөх тренерэ, актера кылаастаах норуоттар икки ардыларынаагы категориялаах судьуба Александр Кузнецов—судейскай коллегия чилиэннэа. РФ уонна СР үтүөлөөх тренерэ Василий Егоров футбол-контакт

Дьюкуускайга олунньуга-кулуу тугары футбол-
тикт с доу кином стилгэ Россия сүүмэрдэмэт хамма-
ны старшай тренериин хаттаан бигэрэтиллилэ.

